

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 20.5.2008
СОМ(2008) 319 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА**

Процес от Барселона: Съюз за Средиземноморието

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Процес от Барселона: Съюз за Средиземноморието

1. Всички средиземноморски партньори на ЕС имат тесни исторически и културни връзки с Европа. Евро-средиземноморското партньорство предоставя средство за решаване на множество стратегически регионални въпроси, свързани със сигурността, опазването на околната среда, управлението на морските ресурси, изграждането на икономически връзки посредством търговията със стоки, услуги и инвестиции, енергийните доставки (страни производителки и страни на транзитен пренос), транспорта, миграционните потоци (страни на произход и страни на транзитно преминаване), регулаторното сближаване, културното и религиозното многообразие и взаимното разбирателство. И все пак, важността на Средиземноморието за Европа, значението на връзките ни, задълбочените ни културни и исторически отношения и неотложните стратегически общи предизвикателства, пред които сме изправени, трябва да бъдат преразгледани и да им се отдаде по-голямо политическо внимание.
2. На заседанието си на 13—14 март 2008 г. Европейският съвет одобри принципа на Съюз за Средиземноморието и прикани Комисията да представи предложения, установяващи реда и условията на това, което ще бъде наречено „Процес от Барселона: Съюз за Средиземноморието“.
3. Комисията анализира резултатите на Процеса от Барселона, в който участваха ЕС и някои от най-близките му партньори, и приноса на този процес за диалога, мира, стабилността и благоденствието на този регион. Бяха взети предвид също така недостатъците и трудностите в този процес на многостранно сътрудничество, по който ЕС работи от 1995 г. насам. Настоящото съобщение отчита тези фактори и представя предложенията на Комисията за развитието на „Процеса от Барселона: Съюз за Средиземноморието“.
4. Комисията проведе консултации с всички партньори в Европейския съюз и Средиземноморието, за да придобие по-ясна представа за техните приоритети и да прецени как най-добре да даде нов политически и практически тласък на процеса.

Повече от десетилетие Евро-средиземноморско сътрудничество

5. Средиземноморският регион е област от жизненоважно стратегическо значение за Европейския съюз както в политическо, така и в икономическо отношение. Процесът от Барселона е основният инструмент за изграждане на евро-средиземноморски отношения от 1995 г. насам. Той представлява партньорство между 39 правителства и над 700 милиона души и осигурява рамката за траен ангажимент и развитие.

6. Процесът от Барселона е единственият форум, в рамките на който всички средиземноморски партньори обменят гледни точки и участват в конструктивен диалог, а политическият диалог редовно присъства в програмата на срещите на министри и висши служители от ЕС и средиземноморските страни. Той представлява твърд ангажимент в подкрепа на стабилността и демокрацията в региона посредством регионално сътрудничество и интеграция, като целта му е този консенсус да се използва за провеждането на политически и социално-икономически реформи и модернизирание. Въпреки това, продължаващият конфликт в Близкия изток е предизвикателство за партньорството и го поставя на ръба на възможностите му за запазване на средствата за диалог между всички партньори.
7. Партньорството направлява също така усилията за укрепване на демокрацията и политическия плюрализъм чрез разширяване на участието в политическия живот и продължава да насърчава зачитането на всички човешки права и свободи. Въпреки това, целта за постигане на напредък и реформи и за порешителен ангажимент в процеса на укрепване на управлението и демокрацията на участието бе повлияна от световни и регионални събития.
8. Много положителна характеристика на последното десетилетие бе начинът, по който диалогът с различни политически и икономически участници - гражданското общество, включително организации на жените и медиите – придоби по-голяма важност в процеса.
9. Различните споразумения и програми за сътрудничество в областта на образованието и обучението допринесоха за изграждането на капацитет в съответните страни и представляват важно средство за развитие на човешкия капитал и за насърчаване на културните и социални ценности в региона. Фондация „Ана Линд“ за диалог между културите е единствената институция, финансирана от всички партньори – тя илюстрира общия ангажимент за установяване на диалог и за насърчаване на взаимното разбирателство по въпроси от сферата на културата и признава основната роля на междукултурния диалог за установяването на мирно съжителство.
10. ЕС продължава да бъде основният партньор на средиземноморските страни в търговията със стоки и услуги. Постигнат бе значителен напредък за създаването на Евро-средиземноморска зона за свободна търговия до 2010 г. Постепенното установяване на свободна търговия с ЕС се отрази положително на износа и инвестициите, но услугите и в по-малка степен селското стопанство, което формира две трети от БВП, едва сега се включват в Евро-средиземноморската зона за свободна търговия. Бавен, но сигурен напредък бе постигнат в икономическата интеграция юг-юг, но тя все още не е достигнала потенциала си. Направени бяха подобрения по отношение на макроикономическата стабилност, като за 10 години инфлацията значително спадна, а показателите на човешкото развитие показаха подобрение в здравеопазването и продължителността на живота.

11. И все пак е вярно, че са необходими по-нататъшни и по-бързи реформи, за да могат средиземноморските партньори на ЕС да се възползват от потенциалните предимства на глобализацията и свободната търговия с ЕС, както и от предимствата на регионалната интеграция. Икономическите реформи, постепенното установяване на свободна търговия с промишлени продукти с ЕС и подобряването на икономическото управление не са достатъчни, за да привлекат местните и чуждестранни инвестиции, които са необходими за повишаване на стандарта на живот в региона. Растежът е добър, но недостатъчен. Реформите се окуражителни, но не отговориха на първоначалните очаквания. Свободната търговия с ЕС се отрази положително на износа и инвестициите. Комбинираният ефект от тези недостатъци е, че процесът бе по-бавен от очакваното. Вследствие на недостатъчния растеж и продължаващия демографски бум разликата по отношение на благоденствието между ЕС и повечето средиземноморски страни се увеличи и не се наблюдава реално икономическо сближаване. Формулата „търговия плюс инвестиции плюс сътрудничество“ все още е валидна, както това бе и през 1995 г. ЕС може да направи още за насърчаване на търговията, инвестициите и сътрудничеството в региона, но най-важното е страните от региона да се възползват от тези възможности в рамките на националните си икономически политики.
12. Казано накратко, партньорството стана свидетел на силно насърчаване на многостранните и двустранни отношения, но сега се нуждае от качествена и количествена промяна, която да стимулира инвестициите и създаването на работни места и да оптимизира използването на човешките ресурси.
13. Необходимо е да се отстранят редица недостатъци, за да може партньорството да се превърне в многостранна подкрепа за съвместно договорени политики в сферата на политическото, икономическото, социалното, образователното и културно сътрудничество и сътрудничеството в сигурността. Централното място на Средиземноморието в политическата програма на всички участници трябва да се утвърди с политически средства. Налице е обща загриженост за видимата липса на съвместна отговорност към този процес от страна на средиземноморските партньори. Друга област, в която трябва да се работи, е липсата на институционален баланс между ЕС, от една страна, и средиземноморските партньори, от друга страна. Допълнителен недостатък на Процеса от Барселона е слабото му присъствие в общественото пространство и усещането сред гражданите, че е направено малко за решаване на всекидневните им проблеми и за удовлетворяване на реалните им потребности. Понастоящем са необходими по-голяма ангажираност и нови катализатори за превръщане на целите на Декларацията от Барселона в осезаема реалност.

Обхват и основни цели

14. Предиизвикателството пред една нова инициатива е да насърчи многостранните отношения и да увеличи съвместната отговорност към процеса, който да стане по-видим за гражданите. Време е да се даде по-голям тласък на Процеса от Барселона.

15. За тази цел като основа трябва да се използват положителните елементи на съществуващия Процес от Барселона, които да бъдат доразвити. Следователно Декларацията от Барселона, нейните цели и области на сътрудничество остават в сила и трите ѝ глави, които сътрудничеството обхваща („Политически диалог“, „Икономическо сътрудничество и свободна търговия“ и „Човешки, социален и културен диалог“), ще продължат да формират основата на евро-средиземноморските отношения. Петгодишната работна програма, приета на срещата на върха в Барселона през 2005 г. (включително четвъртата глава на сътрудничество „Миграция, социална интеграция, правосъдие и сигурност“, включена на този етап), годишната работна програма за 2008 г., приета от министрите на външните работи през ноември 2007 г. в Лисабон, и заключенията на ресорните министерски заседания ще останат в сила.
16. С оглед на становищата, изразени от повечето държави-членки на ЕС и средиземноморските партньори, Комисията е на мнение, че настоящите структури на Процеса от Барселона, и по-специално срещите на висши служители на ЕС и средиземноморските партньори, заседанията на Евро-средиземноморския комитет и срещите на експерти, следва да бъдат запазени и засилени, където е възможно. Политическият и икономическият диалог са основна характеристика на многостранното измерение на евро-средиземноморските отношения и трябва да продължат да функционират.
17. „Процесът от Барселона: Съюз за Средиземноморието“ ще бъде многостранно партньорство. Посредством работата си върху регионални и транснационални проекти той трябва да увеличи потенциала за регионална интеграция и сближаване. В процеса ще участват всички държави-членки на ЕС и Европейската комисия заедно с останалите членове и наблюдатели на Процеса от Барселона (Мавритания, Мароко, Алжир, Тунис, Либия, Египет, Йордания, Палестинската автономна власт, Израел, Ливан, Сирия, Турция и Албания) и другите средиземноморски държави (Хърватия, Босна и Херцеговина, Черна гора и Монако).
18. Процесът ще бъде в допълнение към двустранните отношения на ЕС с тези страни, които ще продължат да съществуват съгласно сегашните политически рамки като Европейската политика на добросъседство, а в случая на Мавритания – групата на страните от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн. Той ще допълва също така регионалното измерение на политиката на ЕС за разширяване, която включва преговори за присъединяване и предприсъединителен процес. Освен това, процесът ще съответства на и ще допълва стратегията ЕС—Африка.
19. Тази нова инициатива ще даде нов импулс на Процеса от Барселона в най-малко три насоки, които са много важни:
  - чрез задълбочаване на политическо равнище на отношенията на ЕС със средиземноморските му партньори;
  - чрез осигуряване на по-голяма съвместна отговорност към многостранните ни отношения; както и

- чрез конкретизиране на тези отношения и увеличаване на видимостта им посредством допълнителни регионални и подрегионални проекти, които са от значение за жителите на региона.

Всички измерения на процеса ще бъдат отворени за всички участници на равни начала.

Задълбочаване на отношенията

20. Предложеното решение за организиране на срещи на върха на правителствените ръководители на всеки две години е ясен знак за намерението да се задълбочат отношенията. Първата среща на върха, предвидена да се състои в Париж на 13 юли 2008 г. в рамките на встъпващото френско председателство, трябва да вземе официалното решение за стартиране на „Процеса от Барселона: Съюз за Средиземноморието“, да създаде неговите структури и да установи правилата за функционирането му и основните му цели. Заключениета на срещата на върха трябва също така да включват политическа декларация и евентуално кратък списък на конкретни регионални проекти, които да бъдат осъществени. Заключениета трябва да бъдат приети с консенсус.
21. Този формат ще се запази и за следващите срещи на върха, на които ще се приема политическа декларация, ще се одобрява широкообхватна двегодишна работна програма за „Процеса от Барселона: Съюза за Средиземноморието“ и ще се договарят конкретни регионални проекти. Между срещите на върха ще се състоят заседания на министрите на външните работи, на които ще се разглежда напредъкът при прилагането на заключенията от срещите на върха и ще се подготвят следващите срещи на върха.
22. По принцип мястото на срещите на върха трябва да бъде редувано между ЕС и средиземноморските страни партньори. Страните, които са домакини на среща на върха или на министерска среща в рамките на „Процеса от Барселона: Съюз за Средиземноморието“, трябва да поканят всички страни, участващи в инициативата.
23. Евро-средиземноморската парламентарна асамблея (ЕСПА) се утвърди като парламентарното измерение на Процеса от Барселона, предоставяйки рамка за дебати, открит диалог и свободен обмен на гледни точки. Тя дава тласък на партньорството чрез приемането на резолюции и препоръки. Евро-средиземноморската асамблея ще изпълнява ролята на легитимно парламентарно представителство на Съюз за Средиземноморието. Комисията подкрепя засилването на ролята на ЕСПА в отношенията със средиземноморските партньори.

Поемане на по-голяма съвместна отговорност

24. По време на консултациите и контактите, които Комисията осъществи, стана ясно, че всички страни споделят мнението, че е необходимо да се изгради по-силно партньорство, което трябва да бъде резултат от поемането на по-голяма съвместна отговорност за различните процеси. Партньорите подкрепиха две предложения: да се създаде съвместно председателство и съвместен секретариат.

Съвместно председателство

25. Създаването на съвместно председателство ще увеличи и подобри баланса и съвместната отговорност за сътрудничеството ни. Съвместното председателство ще обхваща партньорството като цяло. Единият от съпредседателите ще бъде от ЕС, а другият – от средиземноморските страни партньори.
26. Създаването на съвместно председателство от страна на ЕС трябва да бъде в съответствие с разпоредбите относно външното представителство на Европейския съюз в Договора за Европейския съюз и в Договора за създаване на Европейската общност. На първата среща на върха ротационното председателство на ЕС ще бъде председател от страна на ЕС. След влизането в сила на Договора от Лисабон председателството от страна на ЕС ще се поеме от председателя на Европейския съвет и председателя на Комисията (на равнище държавни и правителствени ръководители) и от Върховния представител/заместник-председател на Комисията на равнище външни министри.
27. Имайки предвид сложната обстановка в региона, съпредседателят от средиземноморските страни партньори ще се избира с консенсус. Мандатът му ще бъде за период от две години. Средиземноморската страна, участваща в съвместното председателство, може да бъде домакин на срещата на върха на „Процеса от Барселона: Съюз за Средиземноморието“.

Институционално управление и секретариат

28. Друг ключов инструмент за укрепване на съвместната отговорност и за насърчаване на по-балансирано партньорство ще бъде подобрената система на институционално управление и създаването на нов секретариат. За да може „Процесът от Барселона: Съюз за Средиземноморието“ да бъде по-видим и да отговаря в по-голяма степен на действителността, той трябва да бъде силно ориентиран към проекти.
29. По-добро институционално управление: управлението ще бъде укрепено и по-добре балансирано посредством създаването на комитет от специално назначени представители от всички държави-членки, средиземноморските партньори и Комисията. Те ще сформират „Съвместен постоянен комитет“ със седалище в Брюксел, който ще се състои от постоянни представители от съответните мисии в Брюксел.

30. Съвместният постоянен комитет:

- ще бъде ръководен от представителите на съвместните председателства;
- ще подготвя заседанията на висшите служители и на Евро-средиземноморския комитет и ще следи за целесъобразни последващи действия;
- ще помага на съвместните председателства при подготвянето на срещите на върха, на заседанията на външните министри и на тематични срещи на равнище министри;
- може да действа и като механизъм за бързо реагиране в случай на кризисна ситуация в региона, при която ще са необходими консултации с евро-средиземноморските партньори;
- членството и съвместните председателства на Постоянния комитет ще бъдат същите като тези на заседанията на висшите служители и на Евро-средиземноморския комитет;
- създаването на постоянен Евро-средиземноморски комитет, който ще провежда редовни заседания, може да доведе до намаляване на срещите на висшите служители и на Евро-средиземноморския комитет.

31. Секретариат: в светлината на различните становища, които бяха изразени, Комисията стигна до заключението, че на секретариата на „Процеса от Барселона: Съюз за Средиземноморието“ трябва да бъде възложено да предлага съвместни инициативи, решенията за които да се вземат от политическите органи, и да предприема необходимите последващи действия, свързани с взети от държавните и правителствени ръководители решения относно проекти.

32. Секретариатът може да има отделна юридическа правосубектност с автономен статут. Подробните условия ще бъдат представени за одобрение от външните министри на евро-средиземноморските страни през ноември 2008 г.

- Задачи: секретариатът ще събира инициативи за проекти (от различни източници като секторните министерски заседания, националните и регионални органи, регионалните сдружения, частния сектор, гражданското общество), ще ги разглежда и ще предлага проекти на Евро-средиземноморския комитет, който ще взема решенията за проектите. След като проектите бъдат приети от Евро-средиземноморския комитет, те ще бъдат предложени за одобрение на срещата на върха посредством конференцията на външните министри. При одобрение срещата на върха ще даде насоки на секретариата за предприемане на необходимите последващи действия, свързани с разпространяването на информация за проектите и с търсенето на партньори за изпълнението им. Проектите ще се финансират и изпълняват по различен начин за всеки проект в зависимост от различните заинтересовани партньори и в съответствие с техните процедури. Секретариатът ще докладва на Евро-средиземноморския комитет.

- Състав: секретариатът ще се състои от командировани служители от страните участници в процеса. Целта е да се постигне достатъчно високо равнище на съпричастност на средиземноморските партньори, за да се засили съвместната отговорност и участието. Ще има един генерален секретар от едната страна и един заместник-генерален секретар от другата страна, които ще бъдат избирани с консенсус. Генералният секретар ще назначава служителите на секретариата въз основа на техните компетенции и при спазването на географски баланс. Организацията на секретариата и съставът на служителите ще се одобряват от Евро-средиземноморския комитет.
- Финансиране: командированите служители ще бъдат финансирани от съответните си администрации. Текущите разходи на секретариата (помощен персонал, оборудване и т.н.) ще се поемат на равни начала от ЕС и средиземноморските партньори.
- Решението за седалището ще бъде взето с консенсус. Страната домакин ще предостави помещенията за секретариата безплатно.

Проекти

33. Проектите трябва да заемат централно място в „Процеса от Барселона: Съюз за Средиземноморието“. Програмите, разработени в рамките на тази инициатива, трябва да имат силен потенциал за насърчаване на регионалното сближаване и икономическата интеграция и за създаване на инфраструктурни взаимовръзки. Те трябва да представляват видими и отговарящи на нуждите проекти за гражданите на региона.
34. При процеса на подбор ще бъдат взети предвид:
- регионалният, подрегионалният и транснационалният характер на предложените проекти, включително възможността за сътрудничество между ограничен брой страни;
  - техният мащаб и уместност и дали представляват интерес за всички партньори;
  - потенциалът им за насърчаване на балансирано и устойчиво развитие, на регионалната интеграция, сближаването и взаимовръзките;
  - дали проектите са осъществими от финансова гледна точка, включително максимално финансиране и участие от страна на частния сектор; както и
  - етапът, до който е стигнало разработването им, и дали изпълнението им може да започне бързо.

35. Няколко предложения за проекти, отговарящи на нуждите на региона и на горепосочените критерии, трябва да бъдат готови за разглеждане на срещата на върха, предвидена за 13 юли. Комисията набеляза 4 такива проекта като изключително подходящи за насърчаване на растежа, заетостта, по-голямото регионално сближаване и устойчивото развитие в Средиземноморския регион. Тези проекти са приложени в приложение I към настоящото съобщение и представени за разглеждане от партньорите.
36. Приоритетите, изложени в Регионалната индикативна програма, ще продължат да се прилагат и всеки потенциален принос на ЕО към новите регионални проекти в приложение I няма да бъде финансиран за сметка на съществуващите двустранни финансови договорености в рамките на Инструмента за европейско добросъседство и партньорство или на Инструмента за предприсъединяване (или в случая на Мавритания, Европейския фонд за развитие).

Финансиране

37. ЕС и неговите държави-членки вече предоставят значителни средства за Средиземноморския регион (вж. приложение II за подробности). За да се придаде добавена стойност на съществуващите договорености, „Процесът от Барселона: Съюз за Средиземноморието“ трябва да бъде структуриран така, че да привлече допълнително финансиране за региона, основно посредством регионални проекти. Добавената стойност ще зависи в голяма степен от способността на процеса да привлече още финансови ресурси за регионални проекти.
38. Предварително не могат да се заделят средства от ЕС, но може да бъдат разгледани някои проекти, които отговарят на целите на регионалните програми на ЕС, с оглед на тяхното финансиране. Доколкото става въпрос за финансиране от бюджета на ЕС, ще продължат да се прилагат обичайните правила за подбор и процедурни правила.
39. Комисията е на мнение, че допълнителното финансиране за регионални проекти и дейности трябва да идва основно от следните източници:
- участие на частния сектор;
  - двустранно сътрудничество с държавите-членки на ЕС;
  - вноски от средиземноморските партньори;
  - международни финансови институции, регионални банки и други двустранни фондове;
  - Евро-средиземноморският инструмент за подпомагане на инвестициите и партньорството (FEMIP) бе създаден през 2002 г. като механизъм за насърчаване на развитието на частния сектор в Средиземноморския регион с цел да се улесни по-високият икономически растеж. FEMIP съчетава заеми от ЕИБ със средства от бюджета на ЕС и предоставя техническо подпомагане, рисков капитал и субсидии за лихви. След прегледа през 2005 г. инструментът бе подсилен.

- Европейският инструмент за добросъседство и партньорство (ЕИДП) (за периода 2007—2010 г. са предвидени приблизително 50 млн. EUR годишно), Инструментът за инвестиции в рамките на политиката на добросъседство и инструментът за трансгранично сътрудничество в рамките на ЕИДП, както и другите инструменти, които могат да бъдат приложени към страните, обхванати от инициативата.

Заклучения и следващи стъпки

40. Комисията приканва Европейския съвет на заседанието си през юни 2008 г. да обсъди и приеме предложенията, съдържащи се в настоящото съобщение. Тези предложения могат после да станат обща позиция на ЕС, която да бъде представена на срещата по повод стартирането на „Процеса от Барселона: Съюз за Средиземноморието“, предвидена за 13 юли 2008 г. в Париж. Комисията ще включи изцяло Европейския парламент и ЕСПА в текущите дискусии относно новата инициатива.

* * *

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРОЕКТИ

Процес от Барселона: Съюз за Средиземноморието.

Примери за инициативи.

Комисията се спря на четири примера за инициативи, които отговарят на изискванията, съдържащи се в съобщението. Списъкът е ориентиран, не е изчерпателен и се приемат и други идеи и предложения. Инициативите съответстват на нуждата да се засили сътрудничеството както на регионално, така и на подрегионално равнище, разполагат с реален потенциал за регионална интеграция и имат общ и недискриминационен характер. Те са съгласувани и се допълват с редица дейности и програми, които Комисията осъществява както на регионално, така и на двустранно равнище в рамките на Евро-средиземноморското партньорство. Всички проекти с изключение на един (гражданска защита) разполагат със силен потенциал за мобилизиране на средства от различни международни финансови институции, за насърчаване на създаването на публично-частни партньорства и за привличане на инвестиции от частния сектор.

Морски магистралаи. Транспортният сектор бе посочен като един от приоритетите на Евро-средиземноморското партньорство. Концепцията за морски магистралаи възникна в рамките на Евро-средиземноморското партньорство като съчетание от интегрирани услуги за транспорт на стоки по големи транспортни артерии, включващи морски участък, като целта ѝ е да постигне по-безпроблемна транссредиземноморска търговия. Инициативата „Процес от Барселона: Съюз за Средиземноморието“ дава възможност за ускоряване на процеса, за по-лесно привличане на участници и финансиране и за развитие на други артерии/връзки/пристанища/пазари. В този контекст работните групи „морски магистралаи“ и „инфраструктури“ в рамките на Евро-средиземноморското партньорство трябва да бъдат подкрепени, за да продължат работата си по определяне на приоритетни пристанища. След като пристанищата бъдат избрани, ще е необходимо да се мобилизират финансовите ресурси за тяхното реализиране (комбиниране на национални, многостранни, частни и общностни средства, по-специално Инструмента за инвестиции в рамките на политиката на добросъседство).

Свързване на магистралата на арабския Магреб. Строежът на магистралата на арабския Магреб е една от най-важните инициативи в областта на инфраструктурата на Съюза на арабския Магреб (САМ). Целта на магистралата е да се създаде зона на регионална икономическа интеграция между петте страни членки на САМ (Мавритания, Мароко, Алжир, Тунис, Либия). Три от тези страни (Мароко, Алжир, Тунис) вече са постигнали значителен напредък в осъществяването на проекта на местно равнище. За да може проектът да бъде довършен и да придобие пълния си обхват и смисъл, трите страни трябва да вземат решение за свързване на съответните си мрежи по вече определен маршрут. Изграждането на международни разклонения обаче не може да постигне целта си за улесняване на движението на стоки и хора, ако не е съчетано с правителствени мерки за либерализиране на търговията и за премахване на различните нетарифни бариери, които възпрепятстват търговията. Възможността за установяване на режим за концесии може да бъде от голям интерес за частния сектор.

Почистване на Средиземно море и разумно управление на околната среда. Неустойчивото развитие се отразява все повече на качеството на морската среда в Средиземно море. През 2006 г. министрите на околната среда на страните от Евро-средиземноморското партньорство решиха да стартират инициативата **Хоризонт 2020** и приеха график, обхващащ периода 2007—2013 г. Основната цел на тази програма е да се ускорят текущите инициативи за почистване на Средиземно море. Ще бъдат разработени три основни компонента: подкрепа за осъществяване на инициативата Хоризонт 2020 и за насърчаване на разумното управление на околната среда, подкрепа за инвестиции за намаляване на замърсяването и създаване на система за обмен на информация за околната среда за Средиземно море. Няколко регионални и двустранни програми са в процес на подготвяне или осъществяване в рамките на ЕИДП и ще допринесат пряко за целите за „почистване“ на Средиземно море. В този контекст добавената стойност на „Процеса от Барселона: Съюз за Средиземноморието“ е двойна: първо, ще се засили политическото измерение на почистването на Средиземно море; второ, ще се улесни финансовият стимул за инвестиции за намаляване на замърсяването и осъществяването на проекти за изграждане на капацитет.

Гражданска защита. През 2001 г. на европейско равнище бе създаден общностен механизъм (Център за наблюдение и информация), чиято цел е да допринесе за по-голямо сътрудничество при спасителните операции в сферата на гражданската защита. Засилването на този тип сътрудничество в средиземноморския регион е от особена важност, тъй като средиземноморският басейн е изложен на сериозни рискове от катастрофи, по-специално в резултат на изменението на климата. Специфичен аспект на този въпрос е **морската безопасност** и ролята на Европейската агенция за морска безопасност. На регионално равнище Евро-средиземноморската програма за предотвратяване, подготвеност и реакция при бедствия има за цел да даде задълбочени познания за опасността от бедствия и за капацитета за реакция в региона, да засили мерките за предотвратяване на съществуващите опасности на международно, национално и местно равнище и да подобри капацитета за реакция на засегнатите лица. Програмата е насочена към засилване на сътрудничеството между ключови актьори в сферата на гражданската защита и към постепенното сближаване на средиземноморските страни партньори с Центъра за наблюдение и информация. Тя ще работи в тясно сътрудничество с Европейския механизъм за гражданска защита и ще се стреми към постигане на взаимодействие с дейностите на Комисията, на Съвета на Европа и на ООН. Следователно става въпрос за мярка за политическо укрепване на Евро-средиземноморското партньорство, която има реална регионална добавена стойност, обединява от политическа гледна точка, видима е за всички граждани и е потенциален фактор за интеграция на подрегионално равнище. Новият политически импулс, даден от „Процеса от Барселона: Съюз за Средиземноморието“ ще окаже положителен ефект върху значимостта на програмата и, евентуално, ще привлече допълнителни средства.

Средиземноморски план за слънчева енергия. Министрите на енергетиката на страните от Евро-средиземноморското партньорство потвърдиха през 2007 г. общите цели на сътрудничеството, а именно задълбочаване на интеграцията на енергийните пазари и насърчаване на устойчивото развитие, включително в сферата на слънчевата енергия. Разработването и изпълнението на план за слънчева енергия в Средиземноморието трябва да се впише в тази рамка. Активното насърчаване на използването на слънчева енергия в региона е в интерес на всички партньори. ЕС е постигнал напредък в технологиите, свързани с този вид енергия, и желае да продължи да ги разработва. За определен период ЕС ще може да внася слънчева енергия. Въпросният план трябва, на първо време, да мобилизира в рамките на регионална конференция политическите органи на най-високо равнище и многостранните и финансови институции. Европейската комисия може да допринесе за изготвянето на плана и да предложи рамка, от една страна, за поддържане на нужния диалог относно енергийните политики и секторните стратегии и, от друга страна, за проследяване на изпълнението на плана. Тази дейност може да се извърши съвместно със секретариата на „Процеса от Барселона: Съюз за Средиземноморието“, като се използват, например, ресурсите от проекта за техническо подпомагане MED-EMIP¹. Възможни са и други участия.

***

---

¹ „Евро-средиземноморски проект за интегриране на енергийния пазар“ (Euro-Mediterranean Energy Market Integration Project), който започна през 2008 г. със средства от програмата МЕДА.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Финансова подкрепа от ЕС за Процеса от Барселона

Между 2000 и 2006 г. ЕО подкрепи Процеса от Барселона посредством бюджетния ред за програма МЕДА. От 2007 г. насам помощта се предоставя от бюджетния ред за Европейската политика на добросъседство за страните от Процеса от Барселона.

За периода **2000—2006 г.** Комисията предостави **4,6 млрд. EUR** на осемте страни партньори в Процеса от Барселона* в рамките на двустранно сътрудничество и регионални програми. През **2007 г.** в рамките на Европейската политика на добросъседство Комисията отпусна **1,3 млрд. EUR** на десет** страни партньорки.

Общата финансова подкрепа за 2000—2007 г. е 5,9 млрд. EUR.

Подробности за страните:

Задължения в млн. EUR		
	2000-2006 г. по програма МЕДА	2007 г. по ЕИДП
Двустранно сътрудничество		
Алжир	339	57
Западния бряг и Газа	522	453
Египет	593	137
Йордания	331	62
Ливан	133	50
Мароко	980	190
Сирия	180	20
Тунис	518	103
Израел	0	2
Либия	0	2
Общо двустранно сътрудничество	3595	1076
Регионално сътрудничество	1052	178
ОБЩО	4647	1254

* Алжир, Западния бряг и Газа, Египет, Йордания, Ливан, Мароко, Сирия, Тунис.

** Израел и Либия започнаха да получават двустранна помощ през 2007 г.

Субсидии за средиземноморските страни по силата на двустранна публична помощ за развитие - Задължения – в милиони долари

Година	Подчател	Франция	Италия	Германия	Нидерландия	Швеция	Испания	Обединено кралство	КПР ЕС		
2004	Алжир	172.4	2.8	4.5	0.1	0.6	5.4		188.2		
	Египет	127.1	16.5	76.4	8.9	4.6	2.3	5.6	265.3		
	Йордания	5.9	0.6	50.4	0.5	1.2	2.3	4.7	70.5		
	Ливан	51.2	4.8	13.1	0.2	0.9	3.3	0.3	77.8		
	Либия										
	Мароко	258.4	4.6	71.9	5.4	0.1	106.1	0.1	460.6		
	Палестински територии	33.4	10.3	46.4	16.5	33.9	20.7	29.5	238.9		
	Сирия	23.1	6.6	21.1	4.2	0.0	0.7	0.1	60.0		
	Тунис	96.1	23.7	19.0	0.6	0.3	6.8		150.5		
		ОБЩО СРЕДИЗЕМ. РЕГ.	767.5	69.8	302.7	36.3	41.6	147.5	40.2	1511.6	
2005	Алжир	234.3	5.5	17.1	0.1	2.2	4.2		275.8		
	Египет	124.6	7.7	60.7	38.7	0.5	3.7	2.1	256.3		
	Йордания	5.1	1.2	22.0	0.6	0.3	3.2	6.1	41.2		
	Ливан	56.0	1.9	1.4	0.1	0.4	2.5	0.6	65.2		
	Либия	2.5	8.8	0.2	0.2		0.1		12.3		
	Мароко	245.5	3.6	2.2	0.4	2.4	50.0	23.5	327.6		
	Палестински територии	19.4	13.1	63.4	28.0	51.6	24.8	0.2	258.3		
	Сирия	30.7	1.3	19.4	2.2	2.3	1.1		61.0		
	Тунис	95.9	22.0	15.6	0.5	0.7	5.1		143.6		
		ОБЩО СРЕДИЗЕМ. РЕГ.	813.9	65.3	202.1	70.6	60.4	94.7	32.3	1441.3	
2006	Алжир	171.8	7.1	5.2	0.1	0.6	46.9		245.3		
	Египет	130.6	6.9	89.3	41.9	1.7	4.4		287.1		
	Йордания	4.8	1.0	41.7	0.1	0.1	14.4	0.9	67.7		
	Ливан	75.7	45.5	45.9	13.3	9.4	15.1	6.9	9.5		
	Либия	2.4	2.7	3.9			0.0				
	Мароко	240.9	7.0	80.0	0.1		73.3	35.1	416.4		
	Палестински територии	47.3	6.5	82.4	38.6	52.3	39.2		351.9		
	Сирия	29.0	9.1	39.1		0.1	2.6		82.9		
	Тунис	105.3	24.4	24.4		0.9	6.0		166.3		
		ОБЩО СРЕДИЗЕМ. РЕГ.	807.8	110.1	411.8			94.2	65.1	201.8	42.9

Подкрепа за палестинците

Освен че получават финансова помощ по бюджетните редове за МЕДА и за ЕИДП, палестинците получават също така финансиране по различни други бюджетни редове, включително по бюджетните редове за мирния процес, за UNRWA (за предоставяне на социални услуги на 4,5 милиона бежанци), за ЕСНО (хуманитарна помощ) и за помощ за изхранване и сигурност на хранителните доставки.

От 2000—2007 г. от тези различни бюджетни редове са отпуснати **2,4 млрд. EUR**. Това представлява средно по 300 млн. EUR на година.

През последните няколко години финансовата подкрепа за палестинците рязко се увеличи поради нарастването на потребностите и променящата се политическа обстановка.

За периода 2000—2004 г. средната годишна подкрепа от ЕО възлиза на 245 млн. EUR. Подкрепата от ЕО достигна 280 млн. EUR през 2005 г., 340 млн. EUR през 2006 г. и 550 млн. EUR през 2007 г. Държавите-членки са също толкова важни донори - те предоставиха 315 млн. EUR през 2005 г., 385 млн. EUR през 2006 г. и 405 млн. EUR през 2007 г.

Следователно общата подкрепа от ЕС за палестинците възлиза на 955 млн. EUR за 2007 г. (725 млн. EUR за 2006 г. и 595 млн. EUR за 2005 г.).